CONCLUSIE VAN ADVOCAAT-GENERAAL
J. KOKOTT
van 16 april 2026 [1]

Zaak C-24/26 PPU [Casotta] [i]

CV
Strafzaak
in tegenwoordigheid van:
Procuratore generale presso la Corte d'appello

[verzoek van de Corte d'appello di Roma (rechter in tweede aanleg Rome, Italië) om een prejudiciële beslissing]

„Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Richtlijn (EU) 2016/343 – Recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn – Veroordeling bij verstek – Herroepingsprocedure – Recht op een nieuw proces – Voorwaarden – Onttrekking aan de kennisneming van de oorspronkelijke procedure – Minimumharmonisatie – Mogelijkheid voor de lidstaten om een hoger beschermingsniveau te bieden – Voorwaarden – Richtlijn 2012/29/EU – Recht van het slachtoffer om deel te nemen aan de herroepingsprocedure"

I. Inleiding

1. Zoals bepaald in richtlijn (EU) 2016/343 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn [2], berust het recht van verdachten of beklaagden om bij de terechtzitting aanwezig te zijn op het recht op een eerlijk proces, een van de grondbeginselen van een democratische samenleving.

2. Zoals in deze richtlijn wordt uiteenzet, is het recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn echter niet absoluut. [3] De lidstaten kunnen bepalen dat een bij verstek gewezen vonnis ten uitvoer kan worden gelegd zonder een nieuw proces. Voorwaarde daarvoor is echter dat de naar behoren ingelichte betrokkene vrijwillig en op ondubbelzinnige wijze heeft afgezien van zijn recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn en dat zijn afwezigheid dus het gevolg is van een weloverwogen keuze. [4] Indien daarentegen niet is aangetoond dat de betrokkene een dergelijke keuze heeft gemaakt, is de tenuitvoerlegging van een vonnis bij verstek slechts mogelijk indien hij recht heeft op een nieuw proces wanneer hij daarom verzoekt.

1 Oorspronkelijke taal: Frans.

i Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

2 Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 (PB 2016, L 65, blz. 1, overweging 33).

3 Overweging 35 van deze richtlijn. Zie ook arrest van 26 februari 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, punt 49).

4 Zie in die zin arrest van 19 mei 2022, Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) [C-569/20, EU:C:2022:401, punten 34 en 35; hierna: „arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde)"].

3. In het kader van het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing wenst de Corte d'appello di Roma (rechter in tweede aanleg Rome, Italië) te vernemen of richtlijn 2016/343 zich verzet tegen een nationale bepaling die hem niet toestaat om bij de behandeling van een dergelijk verzoek rekening te houden met het gedrag van de beklaagde teneinde na te gaan of die zich vrijwillig heeft onttrokken aan de kennisneming van de procedure. Hij vraagt met andere woorden of het Unierecht de lidstaten niet alleen verplicht om de rechten van de verdediging van de betrokkene te waarborgen, maar ook om misbruik van die rechten te voorkomen.

4. Bovendien wenst de verwijzende rechter te vernemen of richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad[5] zich verzet tegen een nationale bepaling die in geval van de behandeling van een verzoek om een nieuw proces na een verstekvonnis niet voorziet in informatie of deelneming voor het slachtoffer van het betrokken strafbare feit.

II. Toepasselijke bepalingen

A. Unierecht

1. Richtlijn 2012/29

5. In de overwegingen 12, 20, 22, 26 en 31 van richtlijn 2012/29 staat te lezen:

„(12) De in deze richtlijn opgenomen rechten laten de rechten van de dader onverlet. […]

[…]

(20) De rol van het slachtoffer in het strafrechtstelsel en of het slachtoffer actief kan deelnemen aan de strafprocedure verschilt van lidstaat tot lidstaat, afhankelijk van het nationale stelsel, en wordt bepaald door één of meerdere van de volgende criteria: […]. De lidstaten moeten bepalen volgens welke van deze criteria de reikwijdte van de in deze richtlijn opgenomen rechten wordt vastgesteld, indien in het toepasselijke strafrechtstelsel wordt verwezen naar de rol van het slachtoffer.

[…]

(22) Voor de toepassing van deze richtlijn moet het moment waarop een aangifte wordt gedaan, worden beschouwd als vallend binnen het bestek van de strafprocedure. Dit dient ook situaties te omvatten waarin de autoriteiten ambtshalve een strafprocedure inleiden naar aanleiding van een tegen een slachtoffer gepleegd strafbaar feit.

[…]

[5] Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 (PB 2012, L 315, blz. 57).

(26) De informatie die wordt verstrekt, moet voldoende gedetailleerd zijn om te waarborgen dat het slachtoffer op een respectvolle manier wordt behandeld en met kennis van zaken een beslissing kan nemen over zijn deelname aan de procedure. Van zeer groot belang hiertoe is dat het slachtoffer informatie krijgt over de actuele stand van zaken van elke procedure. […]

[…]

(31) Het recht op informatie over het tijdstip en de plaats van een terechtzitting dat voortvloeit uit de aangifte van een tegen het slachtoffer gepleegd strafbaar feit, moet ook van toepassing zijn op de informatie over het tijdstip en de plaats van een zitting die verband houdt met een beroep dat is ingesteld tegen een uitspraak in de zaak."

6. Artikel 1, lid 1, eerste alinea, de artikelen 6, 10 en 18, en artikel 20, onder b), van richtlijn 2012/29 bepalen:

„Artikel 1

Doelstellingen

1. Deze richtlijn heeft tot doel ervoor te zorgen dat slachtoffers van strafbare feiten passende informatie, ondersteuning en bescherming krijgen en aan de strafprocedure kunnen deelnemen.

[…]

Artikel 6

Recht op informatie over zijn zaak

1. De lidstaten zorgen ervoor dat het slachtoffer zonder onnodige vertraging in kennis wordt gesteld van zijn recht om de volgende informatie te ontvangen over de strafprocedure die is ingesteld naar aanleiding van zijn aangifte van een tegen hem gepleegd strafbaar feit, en dat hij deze informatie, op verzoek, ontvangt:

a) een beslissing om het onderzoek niet voort te zetten of te beëindigen of de dader niet te vervolgen;

b) het tijdstip en de plaats van de terechtzitting en de aard van het aan de dader ten laste gelegde.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat het slachtoffer, overeenkomstig de rol van het slachtoffer in het toepasselijke strafrechtstelsel, zonder onnodige vertraging in kennis wordt gesteld van zijn recht om de volgende informatie te ontvangen over de strafprocedure die is ingesteld naar aanleiding van zijn aangifte van een tegen hem gepleegd strafbaar feit, en dat hij deze informatie, op verzoek, ontvangt:

a) elke eindbeslissing in een strafzaak;

b) informatie waardoor het slachtoffer de stand kan kennen van de strafprocedure, behalve in de uitzonderlijke gevallen waarin het goede verloop van de zaak door een dergelijke kennisgeving nadelig kan worden beïnvloed.

3. De in lid 1, onder a), en lid 2, onder a), bedoelde informatie omvat de motivering of een korte samenvatting van de motivering van de betrokken beslissing, behalve in het geval van een door een jury uitgesproken beslissing of een beslissing waarvan de motivering vertrouwelijk is, in welke gevallen de motivering krachtens het nationale recht niet behoeft te worden verstrekt.

4. De wens van het slachtoffer al dan niet informatie te ontvangen is bindend voor de bevoegde autoriteit, tenzij de informatie moet worden verstrekt omdat het slachtoffer gerechtigd is actief deel te nemen aan de strafprocedure. De lidstaten staan het slachtoffer toe te allen tijde zijn wens te wijzigen en houden daarmee rekening.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat het slachtoffer de mogelijkheid krijgt zich zonder onnodige vertraging ervan op de hoogte te laten stellen dat de persoon die zich wegens het gepleegde strafbare feit dat hem betreft in voorlopige hechtenis bevindt, vervolgd wordt of veroordeeld is, in vrijheid wordt gesteld of uit de gevangenis is ontsnapt. Tevens zorgen de lidstaten ervoor dat het slachtoffer in kennis wordt gesteld van de maatregelen die ter zijner bescherming genomen zijn in het geval van vrijlating of ontsnapping van de dader.

6. Het slachtoffer ontvangt, op verzoek, de in lid 5 bedoelde informatie ten minste in de gevallen waarin een gevaar of een aanwijsbaar risico bestaat dat hem schade wordt berokkend, doch niet indien er een aanwijsbaar risico bestaat dat de dader als gevolg van de kennisgeving schade wordt berokkend.

[…]

Artikel 10

Recht te worden gehoord

1. De lidstaten zorgen ervoor dat het slachtoffer in de loop van de strafprocedure kan worden gehoord en bewijselementen kan aanvoeren. […]

2. De procedurevoorschriften op grond waarvan het slachtoffer tijdens de strafprocedure kan worden gehoord en bewijselementen kan aanvoeren, worden door het nationale recht bepaald.

[…]

Artikel 18

Recht op bescherming

Onverminderd de rechten van de verdediging zorgen de lidstaten ervoor dat er maatregelen beschikbaar zijn die het slachtoffer en zijn familieleden bescherming bieden tegen secundaire en herhaalde victimisatie, tegen intimidatie en tegen vergelding, alsook tegen het risico van emotionele of psychologische schade bij het slachtoffer, en die de waardigheid van het slachtoffer beschermen bij ondervraging of bij verhoor als getuige. […]

[…]

Artikel 20

Recht op bescherming van slachtoffers tijdens het strafrechtelijk onderzoek

Onverminderd de rechten van de verdediging en in overeenstemming met de regels inzake de beoordelingsvrijheid van de rechter, zorgen de lidstaten ervoor dat tijdens het strafrechtelijk onderzoek:

[…]

b) het aantal ondervragingen van het slachtoffer tot het minimum wordt beperkt en ondervraging alleen plaatsvindt als dat strikt noodzakelijk is met het oog op het strafrechtelijk onderzoek".

2. Richtlijn 2016/343

7. Richtlijn 2016/343 is vastgesteld op de grondslag van artikel 82, lid 2, onder b), VWEU en in de overwegingen 3, 9, 10, 33, 35 tot en met 39, 42 en 48 ervan staat te lezen:

„(3) Overeenkomstig het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) dient de justitiële samenwerking in strafzaken in de Unie op het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke uitspraken en andere rechterlijke beslissingen te berusten.

[…]

(9) Deze richtlijn heeft als doel het recht op een eerlijk proces in strafzaken te versterken door gemeenschappelijke minimumvoorschriften vast te stellen over bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en het recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn.

(10) Door gemeenschappelijke minimumvoorschriften vast te stellen voor de bescherming van de procedurele rechten van verdachten en beklaagden beoogt deze richtlijn het vertrouwen van de lidstaten in elkaars strafrechtsstelsels te versterken om aldus de wederzijdse erkenning van strafrechtelijke beslissingen te vergemakkelijken. Dergelijke gemeenschappelijke minimumvoorschriften kunnen ook belemmeringen voor het vrije verkeer van burgers wegnemen op het gehele grondgebied van de lidstaten.

[…]

(33) Het recht op een eerlijk proces is een van de grondbeginselen van een democratische samenleving. Het recht van verdachten en beklaagden om aanwezig te zijn bij de terechtzitting, is gebaseerd op dat recht en moet in de hele Unie worden gewaarborgd.

[…]

(35) Het recht van verdachten en beklaagden om bij de terechtzitting aanwezig te zijn, is niet absoluut. Onder bepaalde voorwaarden dienen verdachten en beklaagden de mogelijkheid te hebben om, uitdrukkelijk of stilzwijgend maar op ondubbelzinnige wijze, afstand te doen van dat recht.

(36) In bepaalde omstandigheden moet een beslissing over de schuld of onschuld van een verdachte of beklaagde kunnen worden gegeven, zelfs wanneer de betrokkene niet bij de terechtzitting aanwezig is. Dit kan het geval zijn wanneer de verdachte of beklaagde tijdig in kennis is gesteld van de terechtzitting en van de gevolgen van eventuele afwezigheid, en desondanks niet verschijnt. Het in kennis stellen van een verdachte of beklaagde van de terechtzitting moet worden begrepen als het in persoon dagvaarden van de betrokkene of

het anderszins aan de betrokkene verstrekken van officiële informatie over het tijdstip en de plaats van de terechtzitting, op een wijze die het hem mogelijk maakt kennis te krijgen van de terechtzitting. Het in kennis stellen van de verdachte of de beklaagde van de gevolgen van afwezigheid moet met name worden begrepen als het informeren van de betrokkene dat een beslissing kan worden gegeven wanneer hij niet op de terechtzitting verschijnt.

(37) Het moet ook mogelijk zijn om in afwezigheid van een verdachte of beklaagde een proces te voeren dat kan leiden tot een beslissing over schuld of onschuld, wanneer die persoon van de terechtzitting in kennis is gesteld en een door hemzelf of door de staat aangestelde advocaat heeft gemachtigd om hem tijdens die terechtzitting te vertegenwoordigen, en die advocaat namens de verdachte of beklaagde ter terechtzitting verschijnt.

(38) Bij de beoordeling of de wijze van kennisgeving voldoende waarborgt dat de betrokkene op de hoogte is van het proces, moet in voorkomend geval ook bijzondere aandacht worden besteed aan de zorgvuldigheid die de overheidsinstanties in acht hebben genomen bij de kennisgeving aan betrokkene en aan de zorgvuldigheid die betrokkene heeft betracht om aan hem gerichte informatie in ontvangst te nemen.

(39) Wanneer lidstaten voorzien in de mogelijkheid om processen te voeren in afwezigheid van verdachten of beklaagden, maar niet is voldaan aan de voorwaarden om een beslissing te kunnen nemen bij afwezigheid van een bepaalde verdachte of beklaagde, omdat de verdachte of beklaagde, ondanks redelijke inspanningen, niet kon worden gelokaliseerd, bijvoorbeeld omdat hij is gevlucht of er vandoor is gegaan, moet het niettemin mogelijk zijn om een beslissing te nemen bij afwezigheid van de verdachte of beklaagde, en om deze beslissing ten uitvoer te leggen. In dat geval moeten de lidstaten ervoor zorgen dat wanneer verdachten of beklaagden in kennis worden gesteld van die beslissing, in het bijzonder wanneer zij in hechtenis worden genomen, zij eveneens in kennis worden gesteld van de mogelijkheid de beslissing aan te vechten en van het recht op een nieuw proces of op een andere voorziening in rechte. Dergelijke informatie dient schriftelijk te worden verstrekt. De informatie mag ook mondeling worden verstrekt, op voorwaarde dat het feit dat de informatie is verstrekt wordt vastgelegd overeenkomstig de volgens het nationaal recht geldende registratieprocedure.

[…]

(42) De lidstaten moeten waarborgen dat bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn, in het bijzonder wat betreft het recht om aanwezig te zijn bij de terechtzitting en het recht op een nieuw proces, rekening wordt gehouden met de bijzondere behoeften van kwetsbare personen. Blijkens de Aanbeveling van de Commissie van 27 november 2013 betreffende procedurele waarborgen voor kwetsbare personen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure[6] moeten onder kwetsbare verdachten of beklaagden worden verstaan alle verdachten of beklaagden die niet in staat zijn om strafprocedures te begrijpen of hier effectief aan deel te nemen wegens hun leeftijd, mentale of fysieke gesteldheid of eventuele handicaps.

[…]

[6] PB 2013, C 378, blz. 8.

(48) Aangezien deze richtlijn voorziet in minimumvoorschriften, moeten de lidstaten de in deze richtlijn vastgestelde rechten kunnen uitbreiden om een hoger beschermingsniveau te bieden. Het door de lidstaten geboden beschermingsniveau mag nooit lager zijn dan de normen die zijn opgenomen in het Handvest of het EVRM, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens."

8. In artikel 1, artikel 8, leden 1 tot en met 4, en artikel 9 van richtlijn 2016/343 wordt bepaald:

„Artikel 1

Onderwerp

Deze richtlijn bevat gemeenschappelijke minimumvoorschriften inzake:

a) bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld in strafprocedures;

b) het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn.

[…]

Artikel 8

Recht op aanwezigheid bij proces

1. De lidstaten zorgen ervoor dat verdachten en beklaagden het recht hebben om aanwezig te zijn bij hun terechtzitting.

2. De lidstaten kunnen voorzien in de mogelijkheid dat een proces, dat kan leiden tot een beslissing over schuld of onschuld van een verdachte of beklaagde, kan plaatsvinden in zijn afwezigheid, op voorwaarde dat:

a) de verdachte of beklaagde tijdig in kennis is gesteld van de terechtzitting en van de gevolgen van zijn afwezigheid; of

b) de verdachte of beklaagde, die van het proces in kennis is gesteld, wordt vertegenwoordigd door een gemachtigde advocaat die ofwel door de verdachte of de beklaagde dan wel door de staat werd aangesteld.

3. Een overeenkomstig lid 2 genomen beslissing kan jegens de verdachte of beklaagde ten uitvoer worden gelegd.

4. Wanneer lidstaten voorzien in de mogelijkheid om processen te houden in afwezigheid van verdachten of beklaagden, maar het niet mogelijk is te voldoen aan de in lid 2 van dit artikel gestelde voorwaarden, omdat een verdachte of beklaagde, ondanks redelijke inspanningen, niet kan worden gelokaliseerd, kunnen de lidstaten bepalen dat niettemin een beslissing kan worden genomen die ten uitvoer kan worden gelegd. In dat geval zorgen de lidstaten ervoor dat wanneer verdachten of beklaagden in kennis worden gesteld van de beslissing, in het bijzonder wanneer zij in hechtenis worden genomen, zij eveneens worden geïnformeerd over de mogelijkheid de beslissing aan te vechten en het recht op een nieuw proces of een andere voorziening in rechte, overeenkomstig artikel 9.

Artikel 9

Recht op een nieuw proces

De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer verdachten of beklaagden niet aanwezig waren bij hun terechtzitting en niet is voldaan aan de in artikel 8, lid 2, gestelde voorwaarden, zij recht hebben op een nieuw proces, of een andere voorziening in rechte, waarbij de zaak opnieuw ten gronde wordt behandeld, met inbegrip van de beoordeling van nieuw bewijsmateriaal, en dat kan leiden tot herziening van de oorspronkelijke beslissing. In dit verband waarborgen de lidstaten dat die verdachten of beklaagden het recht hebben aanwezig te zijn, overeenkomstig nationaalrechtelijke procedures effectief deel te nemen, en hun recht op verdediging uit te oefenen."

B. Italiaans recht

9. Artikel 420 bis van de codice di procedura penale (wetboek van strafvordering), met als opschrift: „Afwezigheid van de beklaagde", bepaalt:

„1. Indien de – in vrijheid of detentie verkerende – beklaagde niet aanwezig is tijdens de terechtzitting, behandelt de rechter de zaak in zijn afwezigheid:

a) indien de beklaagde is opgeroepen om te verschijnen bij dagvaarding die is betekend aan hemzelf of aan een persoon die hij uitdrukkelijk heeft gemachtigd om de dagvaarding in ontvangst te nemen;

b) indien de beklaagde uitdrukkelijk afstand heeft gedaan van zijn recht om te verschijnen of, indien er sprake is van een belemmering in de zin van artikel 420 ter, hij uitdrukkelijk heeft afgezien van de uitoefening van dat recht.

2. De rechter behandelt de zaak eveneens in afwezigheid van de beklaagde wanneer zijns inziens op andere wijze is aangetoond dat de beklaagde daadwerkelijk wist dat de zaak aanhangig was en er bewust voor heeft gekozen om niet bij de terechtzitting aanwezig te zijn. Daarbij houdt de rechter rekening met de wijze van betekening, de handelingen die de beklaagde vóór de terechtzitting heeft verricht, de benoeming van een zelfgekozen advocaat en alle andere relevante omstandigheden.

3. Buiten de in de leden 1 en 2 genoemde gevallen behandelt de rechter de zaak eveneens in afwezigheid van de beklaagde indien hij voortvluchtig is of zich anderszins vrijwillig heeft onttrokken aan de kennisneming van het feit dat het proces aanhangig is.

4. In de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde gevallen verleent de rechter verstek tegen de beklaagde. De beklaagde tegen wie verstek is verleend wordt vertegenwoordigd door zijn advocaat, tenzij de wet anders bepaalt.

5. In andere dan de in de leden 1, 2 en 3 genoemde gevallen verdaagt de rechter de zitting alvorens te handelen overeenkomstig artikel 420 quater, en beschikt hij dat de in artikel 419 bedoelde kennisgeving, het verzoek tot verwijzing naar een vonnisgerecht en het proces-verbaal van de terechtzitting door de gerechtelijke politie aan de beklaagde zelf worden betekend.

6. De beschikking waarbij verstek wordt verleend tegen de beklaagde wordt, ook ambtshalve, herroepen indien de beklaagde verschijnt voordat de rechter uitspraak heeft gedaan. Voor de beklaagde wordt een nieuwe termijn voor de uitoefening van zijn vervallen rechten vastgesteld indien:

a) hij aantoont dat het voor hem wegens toeval, overmacht of om een andere geldige reden volstrekt onmogelijk was om tijdig te verschijnen om zijn ondertussen vervallen rechten uit te oefenen en dat hij het bewijs van de belemmering buiten zijn schuld niet tijdig heeft kunnen toesturen;

b) hij in de gevallen bedoeld in de leden 2 en 3 aantoont dat hij daadwerkelijk niet wist dat er een proces aanhangig was en dat hij buiten zijn schuld niet tijdig actie heeft kunnen ondernemen om zijn ondertussen vervallen rechten uit te oefenen;

c) hoe dan ook blijkt dat niet was voldaan aan de voorwaarden om de zaak bij verstek te behandelen.

7. Buiten het in lid 6 bedoelde geval herroept de rechter, indien blijkt dat niet was voldaan aan de voorwaarden om de zaak bij verstek te behandelen, ook ambtshalve de beslissing waarbij verstek is verleend tegen de beklaagde en handelt hij overeenkomstig lid 5."

10. Artikel 629 bis van het wetboek van strafvordering, met als opschrift „Herroeping van het gewijsde", bepaalt:

„1. Buiten de in artikel 628 bis geregelde gevallen kan een persoon die bij een in kracht van gewijsde gegane uitspraak is veroordeeld of aan een veiligheidsmaatregel is onderworpen en tegen wie de procedure bij verstek is gevoerd, herroeping van het gewijsde verkrijgen indien hij aantoont dat tegen hem verstek is verleend terwijl niet aan de voorwaarden van artikel 420 bis was voldaan, en dat hij buiten zijn schuld niet tijdig hoger beroep tegen de beslissing heeft kunnen instellen, tenzij blijkt dat hij voordat de beslissing werd gegeven, daadwerkelijk wist dat het proces aanhangig was.

2. Het verzoek wordt, op straffe van niet-ontvankelijkheid, door de betrokkene zelf of door een advocaat met een bijzondere volmacht binnen een termijn van dertig dagen na kennisneming van de rechterlijke beslissing ingediend bij de Corte d'appello van het rechtsgebied waar de rechter die de beslissing heeft gegeven, zetelt.

3. De Corte d'appello [rechter in tweede aanleg] doet uitspraak overeenkomstig artikel 127; indien het beroep wordt aanvaard, herroept hij de rechterlijke beslissing en gelast hij dat de zaak wordt terugverwezen naar de rechter in de fase of de instantie waarin de herroepen beslissing is gegeven.

4. De artikelen 635 en 640 zijn van toepassing."

III. Voorgeschiedenis van het geding

11. Bij vonnis van 23 oktober 2023 van de Tribunale ordinario di Roma (rechter in eerste aanleg Rome, Italië) is CV als mededader van gekwalificeerde mishandeling en gekwalificeerde diefstal met geweld veroordeeld tot een vrijheidsstraf van vijf jaar en drie maanden en een geldboete van 1 500 EUR.

12. Aangezien CV geen hoger beroep heeft ingesteld, is dit vonnis op 14 april 2024 onherroepelijk geworden en is CV op 19 november 2024 aangehouden met het oog op de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf.

13. Op 19 december 2024 heeft CV de Corte d'appello di Roma verzocht om herroeping van het vonnis van de Tribunale ordinario di Roma, waarbij hij aanvoerde dat hem verstek was verleend terwijl niet was voldaan aan de voorwaarden van artikel 420 bis van het wetboek van strafvordering. Hij wist dus niet dat tegen hem een procedure aanhangig was.

14. Na onderzoek van de handelingen van de procedure in eerste aanleg merkt de Corte d'appello di Roma op dat deze procedure op 2 april 2022 was ingeleid, nadat CV op heterdaad was aangehouden wegens het medeplegen van gekwalificeerde mishandeling en gekwalificeerde diefstal met geweld, samen met een andere, eveneens aangehouden persoon en acht onbekend gebleven andere personen. CV werd bovendien beschuldigd van recidive omdat hij reeds was veroordeeld voor andere soortgelijke strafbare feiten.

15. Op verzoek van CV heeft de politie zijn moeder in kennis gesteld van zijn arrestatie en CV heeft een advocaat aangewezen als raadsman.

16. Op 4 april 2022 is CV in staat van aanhouding voorgeleid aan de Tribunale ordinario di Roma met het oog op de bevestiging van die aanhouding en zijn berechting volgens de spoedprocedure. Bij die gelegenheid heeft hij verklaard dat hij volgens het register van natuurlijke personen bij zijn moeder in Sicilië woonde, maar dat hij sinds vijf jaar duurzaam in Rome was gevestigd. Bovendien heeft hij verklaard dat hij in Rome verbleef in een „mensa per i poveri" (opvang voor kansarmen), die wordt beheerd door de „Comunità di Sant'Egidio".

17. Na de terechtzitting van 4 april 2022 is de aanhouding van CV niet bevestigd, is de spoedprocedure niet ingeleid, is de zaak terugverwezen naar het openbaar ministerie en is CV vrijgelaten.

18. Vervolgens heeft het openbaar ministerie de Giudice per le indagini preliminari (met het vooronderzoek belaste rechter, Italië) bij de Tribunale ordinario di Roma verzocht om een beschikking van onmiddellijke uitspraak af te geven op grond dat de evidente aard van het bewijs het mogelijk maakte om de zaak rechtstreeks te bespreken zonder preliminaire zitting.

19. Dit verzoek is toegewezen en de Giudice per le indagini preliminari heeft CV terugverwezen naar de Tribunale ordinario de Roma met het oog op een onmiddellijke uitspraak ter terechtzitting van 4 oktober 2022.

20. Op 9 mei 2022 is de politie naar de bovengenoemde „mensa per i poveri" gereisd teneinde de beschikking van onmiddellijke uitspraak te betekenen, maar zij heeft CV daar niet aangetroffen en de betekening overgelaten aan een van de personen die belast zijn met het functioneren van de

organisatie. Deze verklaarde dat CV twee dagen eerder ter plaatse was gekomen en verzekerde dat zij de beschikking van de onmiddellijke uitspraak in de persoonlijke brievenbus van CV zou leggen.

21. Op 13 juli 2022 heeft de door CV aangewezen advocaat hem een telegram gestuurd naar zijn verblijfplaats bij de „mensa per i poveri" om CV ervan in kennis te stellen dat hij afstand deed van zijn mandaat omdat CV niet kon worden gelokaliseerd.

22. Op 4 oktober 2022 is de onmiddellijke uitspraak per gecertificeerde e-mail betekend aan de door CV aangewezen advocaat, omdat de door CV aangegeven woonplaats daartoe niet geschikt was.

23. Ter terechtzitting van 4 oktober 2022 heeft de Tribunale ordinario di Roma, omdat de door CV aangewezen advocaat afstand had gedaan van zijn mandaat, een andere advocaat aangewezen als ambtshalve toegevoegde raadsman.

24. Na diezelfde terechtzitting van 4 oktober 2022 heeft de Tribunale ordinario di Roma vastgesteld dat de beschikking van onmiddellijke uitspraak niet aan de beklaagde was betekend en het dossier terugverwezen naar de griffie opdat het alsnog werd betekend.

25. Ter terechtzitting van 17 januari 2023 heeft de Tribunale ordinario di Roma vastgesteld dat de betrokkene moest worden gezocht omdat niet was bewezen dat CV daadwerkelijk kennis had gehad van de procedure, waartoe deze rechter het dossier aan de griffie heeft overgelegd.

26. Op 20 januari 2023 is de politie met het oog op de betekening opnieuw naar de „mensa per i poveri" gegaan, maar heeft zij CV daar evenmin aangetroffen en een kennisgeving om te verschijnen afgegeven aan een vrijwilliger, die te kennen heeft gegeven dat hij het in zijn persoonlijke brievenbus zou leggen.

27. Op 20, 21 en 23 januari 2023 heeft de politie tevergeefs geprobeerd telefonisch contact op te nemen met CV, die zijn mobieletelefoonnummer had achtergelaten.

28. Op 20 januari 2023 heeft de politie de registers van natuurlijke personen doorzocht en vastgesteld dat CV bij zijn moeder op Sicilië woonde. Op 3 februari 2023 heeft de moeder van CV bij het bureau van de burgerlijke stand van de gemeente evenwel verklaard dat haar zoon niet meer in de woning verbleef en verzocht om hem uit de gezinssamenstelling te schrappen.

29. Ter terechtzitting van 13 juni 2023 heeft de Tribunale ordinario di Roma vastgesteld dat uit de aantekening van de politiedienst bleek dat CV niet kon worden gelokaliseerd en heeft die rechter derhalve gelast dat de betrokkene zou worden gezocht op het adres van zijn woonplaats, dat wil zeggen op het adres van zijn moeder op Sicilië, teneinde hem een kopie van de beschikking van onmiddellijke uitspraak en een kopie van het proces-verbaal van de terechtzitting van 13 juni 2023 te doen toekomen, waarin werd verwezen naar de terechtzitting op 23 oktober 2023.

30. Op 19 juni 2023 heeft de politie deze handelingen aan de moeder van CV betekend met de vermelding „met de betrokkene samenwonende moeder".

31. Ter terechtzitting van 23 oktober 2023 heeft de Tribunale ordinario di Roma vastgesteld dat de beschikking van onmiddellijke uitspraak aan de met betrokkene samenwonende moeder was betekend en dat derhalve moest worden geacht te zijn gewaarborgd dat de beklaagde op de hoogte was van de procedure.

32. Derhalve heeft de Tribunale ordinario di Roma gelast dat de mondelinge behandeling zou plaatsvinden zonder CV, op grond dat was bewezen dat hij daadwerkelijk kennis had van de procedure en dat zijn afwezigheid ter terechtzitting moest worden beschouwd als een vrijwillige en bewuste keuze in de zin van artikel 420 bis, lid 3, van het wetboek van strafvordering.

33. Op 23 oktober 2023 is in het kader van het mondelinge onderzoek de verklaring van het slachtoffer van het strafbare feit afgenomen en na een debat tussen partijen heeft de Tribunale ordinario di Roma CV als medepleger van gekwalificeerde mishandeling en gekwalificeerde diefstal met geweld veroordeeld tot een vrijheidsstraf van vijf jaar en drie maanden en een geldboete van 1 500 EUR. Dit vonnis is op 14 april 2024 onherroepelijk geworden.

34. CV is op 19 november 2024 aangehouden en heeft de in punt 13 van deze conclusie genoemde vordering tot herroeping ingesteld.

IV. Procedure bij het Hof en prejudiciële vragen

35. In het kader van deze procedure heeft de Corte d'appello di Roma, bij beschikking van 7 januari 2026 die op 22 januari 2026 ter griffie van het Hof is neergelegd, de behandeling van de zaak geschorst en het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moeten de artikelen 6, 10 en 18 van [richtlijn 2012/29], gelezen in onderlinge samenhang met de artikelen 47 en 54 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [(hierna: „Handvest")] en de artikelen 6 en 17 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens [en de fundamentele vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 (EVRM)], aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling als die van artikel 629 bis van de Italiaanse codice di procedura penale, die in een procedure tot herroeping van een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing die ertoe kan leiden dat een veroordeling ongedaan wordt gemaakt en een nieuwe procedure ten gronde noodzakelijk is, niet voorziet in enige vorm van informatie, kennisgeving of deelneming voor het slachtoffer van het strafbaar feit dat zich niet als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd?

2) Moeten de artikelen 8 en 9 van [richtlijn 2016/343], gelezen in onderlinge samenhang met de artikelen 47 en 54 van het Handvest en de artikelen 6 en 17 van het [EVRM], aldus worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling als die van de artikelen 420 bis en 629 bis van de Italiaanse codice di procedura penale, die toelaat dat een veroordeling ongedaan wordt gemaakt wanneer de beklaagde aanvoert dat hij daadwerkelijk niet op de hoogte was van het proces, voor zover die regeling uitsluit dat kan worden vastgesteld dat de beklaagde zich vrijwillig aan de kennisneming van de procedure heeft onttrokken door grove nalatigheid van zijn kant of door bewust het risico te aanvaarden om geen processtukken te ontvangen, zoals blijkt uit objectieve gedragingen en indirect bewijs?"

36. Na de administratieve vergaderingen van 5 en 9 februari 2026 heeft de Vierde kamer van het Hof besloten om de onderhavige zaak te behandelen volgens de prejudiciële spoedprocedure van artikel 107 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof.

37. De Italiaanse regering en de Europese Commissie hebben schriftelijke opmerkingen ingediend in de procedure bij het Hof. Diezelfde partijen hebben deelgenomen aan de terechtzitting van 18 maart 2026.

V. Beoordeling

A. Beantwoording van de tweede prejudiciële vraag

38. Met zijn tweede prejudiciële vraag, die ik als eerste onderzoek, verzoekt de verwijzende rechter om uitlegging van de artikelen 8 en 9 van richtlijn 2016/343, gelezen in onderlinge samenhang met de artikelen 47 en 54 van het Handvest en de artikelen 6 en 17 van het EVRM. Hij wenst te vernemen of deze bepalingen in de weg staan aan een nationale regeling die, overeenkomstig de uitlegging ervan in de relevante rechtspraak, uitsluit dat een rechter bij wie een verzoek om een nieuw proces wegens een veroordeling bij verstek aanhangig is gemaakt, uit het gedrag van de betrokkene en uit indirect bewijs kan afleiden dat hij zich vrijwillig aan de kennisneming van de oorspronkelijke procedure heeft onttrokken.

1. Voorschriften van de relevante bepalingen

39. Op grond van artikel 8, leden 2 en 3, van richtlijn 2016/343 kunnen de lidstaten voorzien in de mogelijkheid dat een proces, dat kan leiden tot een uitvoerbare beslissing over schuld of onschuld van de betrokkene, plaatsvindt in zijn afwezigheid. Dat is mogelijk op voorwaarde dat de betrokkene ofwel tijdig in kennis is gesteld van de terechtzitting en van de gevolgen van zijn afwezigheid [artikel 8, lid 2, onder a)], ofwel gewoon van de terechtzitting in kennis is gesteld wanneer hij verder wordt vertegenwoordigd door een gemachtigde advocaat die door hemzelf of door de staat werd aangesteld [artikel 8, lid 2, onder b)].[7] Wanneer het niet mogelijk is om aan die voorwaarden te voldoen omdat de betrokkene ondanks redelijke inspanningen niet kan worden gelokaliseerd, kan volgens lid 4 van dat artikel ook een beslissing worden genomen die ten uitvoer kan worden gelegd, maar moet de betrokkene recht hebben op een nieuw proces zoals bedoeld in artikel 9 van die richtlijn.

40. Volgens het arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde)[8], berust de door artikel 8, leden 2 en 3, van richtlijn 2016/343 aan de lidstaten geboden mogelijkheid om, wanneer aan de voorwaarden van lid 2 is voldaan, een verstekprocedure te voeren en de beslissing ten uitvoer te leggen zonder te voorzien in het recht op een nieuw proces, op de veronderstelling dat de naar behoren ingelichte betrokkene, in de in dat lid 2 bedoelde situatie, vrijwillig en op ondubbelzinnige wijze heeft afgezien van de uitoefening van het recht om bij zijn terechtzitting aanwezig te zijn.

[7] Arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punten 33 en 39-43); arresten van 16 januari 2025, Stangalov (C-644/23, EU:C:2025:16, punt 37), en 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punten 34 e.v.).

[8] Punten 34 en 35 van dat arrest. Zie ook arrest van 15 september 2022, HN (Proces van een verdachte die van het grondgebied is verwijderd) (C-420/20, EU:C:2022:679, punten 35, 36 en 58).

41. In datzelfde arrest heeft het Hof erkend dat een persoon in voorkomend geval ook kan worden geacht in kennis te zijn gesteld van de terechtzitting en vrijwillig en ondubbelzinnig afstand te hebben gedaan van zijn recht om bij die terechtzitting aanwezig te zijn wanneer hij niet gelokaliseerd kan worden om de dagvaarding te betekenen. Dat kan het geval zijn indien er duidelijke en objectieve aanwijzingen zijn dat de betrokkene er officieel van in kennis is gesteld dat hij ervan werd beschuldigd een strafbaar feit te hebben gepleegd en dus wist dat er tegen hem een proces zou worden gevoerd, maar hij met opzet heeft vermeden officieel in kennis te worden gesteld van het tijdstip en de plaats van de terechtzitting. Dat er van dergelijke duidelijke en objectieve aanwijzingen sprake is, kan bijvoorbeeld worden vastgesteld wanneer deze persoon, zoals in de zaak die heeft geleid tot het arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde), vrijwillig een onjuist adres aan de bevoegde autoriteiten heeft meegedeeld of zich niet meer bevindt op het door hem meegedeelde adres. [9]

42. De situatie van een dergelijke persoon die de autoriteiten heeft verhinderd om hem er tijdig door middel van een officieel document officieel van in kennis te stellen dat het proces wordt gevoerd, valt dus onder de hypothese van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343. [10] In dergelijke omstandigheden staan de tijdige verzending door de bevoegde autoriteiten van het officiële document, met daarin de datum en de plaats van de terechtzitting, naar het adres dat de betrokkene aan die autoriteiten heeft meegedeeld, en het bewijs dat dit document daadwerkelijk op dat adres is afgegeven, gelijk met de kennisgeving aan die persoon – die niet meer kan worden gelokaliseerd – van die datum en plaats overeenkomstig artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343. Dit kan echter alleen het geval zijn indien die autoriteiten redelijke inspanningen hebben geleverd om de betrokkene te lokaliseren en hem persoonlijk op te roepen of hem anderszins officieel in kennis te stellen van de datum en de plaats van de terechtzitting. [11]

43. Voorts kan aan een dergelijke persoon een nieuw proces enkel worden geweigerd indien bovendien is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 8, lid 2, onder a) en b), van richtlijn 2016/343, dat wil zeggen dat de betrokkene ofwel tijdig in kennis is gesteld van de gevolgen van zijn afwezigheid, ofwel wordt vertegenwoordigd door een advocaat. [12]

2. Vragen van de verwijzende rechter tegen de achtergrond van zijn begrip van het nationale recht

44. Met zijn tweede vraag wenst de verwijzende rechter in essentie te vernemen of hij krachtens het Unierecht over een beoordelingsbevoegdheid moet beschikken op grond waarvan hij rekening kan houden met het gedrag van CV bij het onderzoek of deze zich vrijwillig heeft onttrokken aan de kennisneming van de procedure, zodat zijn verzoek om een nieuw proces als misbruik moet worden aangemerkt.

[9] Zie punten 48 en 49 van dat arrest.

[10] Arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punt 48).

[11] Zie in die zin arresten van 16 januari 2025, Stangalov (C-644/23, EU:C:2025:16, punt 42), en 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punt 37). Deze situatie is niet onderzocht in het arrest van 24 mei 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, punten 33 e.v.), dat in de onderhavige zaak wordt besproken en waarin de vraag rees of de betekening van de akte van beschuldiging aan een volwassene die tot het huishouden van de verdachte behoort, voldoende was om te veronderstellen dat de verdachte over het proces was geïnformeerd zonder dat er sprake was van de vraag of laatstgenoemde vóór die betekening was geïnformeerd dat er tegen hem een proces zou worden gevoerd.

[12] Arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punten 38 en 54 e.v.); arresten van 16 januari 2025, Stangalov (C-644/23, EU:C:2025:16, punt 43), en 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punt 38). Zie ook de conclusie van advocaat-generaal Medina in de zaak Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:306, punten 41 e.v.).

45. Gelet op de verklaringen van de Italiaanse regering lijkt deze vraag hypothetisch. Volgens deze verklaringen zou de verwijzende rechter op grond van de omstandigheden van het geval moeten kunnen weigeren om een nieuw proces in te leiden. Volgens de nationale rechtspraak is het juist dat de daadwerkelijke kennis van het proces de verstekverlening rechtvaardigt en kan uit de „nalatigheid bij het verkrijgen van informatie" van de beklaagde niet automatisch worden afgeleid dat hij zich daaraan wil onttrekken. Met deze nalatigheid kan echter wel rekening worden gehouden wanneer de bevoegde autoriteiten redelijke inspanningen hebben geleverd om de betrokkene te lokaliseren. Het staat dan aan deze autoriteiten om „duidelijke en objectieve aanwijzingen" aan te dragen waaruit blijkt dat de betrokkene voldoende informatie heeft ontvangen.

46. Indien met deze twee voorwaarden rekening wordt gehouden, wordt elk misbruik van de rechten van de verdediging uitgesloten, aangezien daarbij belang wordt gehecht aan zowel de zorgvuldigheid die de autoriteiten hebben betracht om de betrokkene te informeren als de zorgvuldigheid die de betrokkene heeft betracht om de relevante informatie te ontvangen. Gelet op deze omstandigheden kan op grond van de in de verwijzingsbeslissing uiteengezette omstandigheden het recht van CV op een nieuw proces worden geweigerd.

47. Met betrekking tot dit betoog zij eraan herinnerd dat de procedure van artikel 267 VWEU berust op een duidelijke afbakening van de taken van de nationale rechterlijke instanties en van het Hof, en het Hof uitsluitend bevoegd is zich over de uitlegging of rechtsgeldigheid van de in dit artikel bedoelde Uniehandelingen uit te spreken. In dit kader heeft het Hof zich niet uit te spreken over de uitlegging van de nationale rechtsbepalingen en over de juistheid van de uitlegging die de nationale rechter daaraan geeft. Hieruit volgt dat het Hof acht moet slaan op de in de verwijzingsbeslissing omschreven feitelijke en juridische context waarin de prejudiciële vragen moeten worden geplaatst. In casu moet het Hof zich bijgevolg houden aan de uitlegging van de Italiaanse regeling die voortvloeit uit het verzoek om een prejudiciële beslissing en de premisse vormt van de aan het Hof gestelde vraag. [13]

48. Volgens de verwijzende rechter bevat artikel 420 bis van het wetboek van strafvordering inderdaad een opsomming van elementen op grond waarvan de gevolgtrekking kan worden gemaakt dat de beklaagde voornemens was zich aan de kennisneming van de procedure te onttrekken en dat zijn afwezigheid het gevolg was van een bewuste keuze. Volgens de rechtspraak van de Corte suprema di cassazione (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Italië) kan een verzoek om een nieuw proces echter slechts worden afgewezen indien rechtstreeks wordt bewezen dat de betrokkene zich aan de kennisneming van de procedure wilde onttrekken.

49. Volgens de verwijzende rechter komt dit er in feite op neer dat van de betrokkene een uitdrukkelijke verklaring wordt verlangd dat hij zich aan de procedure wil onttrekken. Het is verdedigbaar om tot de slotsom te komen dat de onmogelijkheid om hem te lokaliseren te wijten is aan gedragingen die indirect maar zeker blijk geven van een dergelijke wil. Er kan dus geen rekening worden gehouden met nalatigheid die getuigt van de bewuste aanvaarding van het risico om geen kennis te nemen van de procedure en die kan worden gelijkgesteld met het met opzet onttrekken aan de kennisneming daarvan. Derhalve is de verwijzende rechter in de omstandigheden van het onderhavige geval verplicht om het verzoek om een nieuw proces in te willigen, omdat er geen rechtstreeks bewijs is van de wil van CV om zich aan de kennisneming van de oorspronkelijke procedure te onttrekken.

[13] Zie in die zin arrest van 26 september 2013, Texdata Software (C-418/11, EU:C:2013:588, punten 28 en 29 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

50. De verwijzende rechter lijkt dan ook van oordeel dat het nationale recht, zoals hij het zou moeten toepassen, de rechten van de verdediging in zekere zin „overmatig beschermt". Dit recht verplicht hem om de procedure te heropenen en belet hem om de aanwijzingen te onderzoeken die kunnen aantonen dat de afwezigheid van CV bij het proces in voorkomend geval het gevolg is van diens bewuste keuze.

3. Verbod van misbruik van het door richtlijn 2016/343 gewaarborgde recht op een nieuw proces

51. Zoals blijkt uit de rechtsgrondslag van richtlijn 2016/343, namelijk artikel 82, lid 2, VWEU, de overwegingen 9 en 48 en artikel 1 van deze richtlijn, brengt deze richtlijn slechts een minimale harmonisatie tot stand, en niet een volledige en uitputtende harmonisatie, zodat de lidstaten de daarin vastgestelde rechten kunnen uitbreiden om een hoger niveau van bescherming te bieden. [14]

52. Zo blijkt uit de bewoordingen zelf van artikel 8, lid 2, van deze richtlijn dat de lidstaten „*kunnen* voorzien in de mogelijkheid dat een proces, dat kan leiden tot een beslissing over schuld of onschuld van een verdachte of beklaagde, kan plaatsvinden in zijn afwezigheid". [15] Het staat de lidstaten dus vrij om in hun nationale recht niet te voorzien in de mogelijkheid van een proces in afwezigheid van de verdachte of beklaagde. [16]

53. Wanneer zij echter voorzien in de mogelijkheid om dergelijke processen te voeren, moeten zij de voorschriften van de richtlijn in acht nemen. Deze voorschriften voorzien in en bevatten een regeling voor de verplichtingen van de lidstaten met betrekking tot het recht van verdachten en beklaagden om bij hun terechtzitting aanwezig te zijn, evenals de uitzonderingen op dat recht. [17] Dit betekent niet alleen dat zij het recht van de beklaagde om bij de terechtzitting aanwezig te zijn, moeten waarborgen, maar ook dat zij moeten voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van het recht op een nieuw proces in geval van een verstekvonnis, waardoor de doeltreffendheid van de vervolging en de goede rechtsbedeling zouden worden belemmerd.

54. Het is juist dat de lidstaten in beginsel vrij blijven om een hoger niveau van bescherming van de rechten van de verdediging te bieden dan dat waarin richtlijn 2016/343 voorziet. Het waarborgen van dergelijke rechten mag echter niet ten koste gaan van de doelstelling en de doeltreffende uitvoering van deze richtlijn. Wanneer een Uniehandeling de lidstaten een zekere vrije keuze tussen verschillende toepassingswijzen laat, valt de uitoefening van die discretionaire bevoegdheid namelijk onder de tenuitvoerlegging van het Unierecht. Derhalve valt het onderzoek van de verenigbaarheid van de daartoe ingevoerde nationale regels onder de uitlegging van genoemde richtlijn in het licht van de algemene Unierechtelijke beginselen. [18]

[14] Arrest van 13 februari 2020, Spetsializirana prokuratura (Terechtzitting in afwezigheid van de beklaagde) (C-688/18, EU:C:2020:94, punten 29 en 30), en arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punt 43 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

[15] Cursivering van mij.

[16] Arrest van 15 september 2022, HN (Proces van een verdachte die van het grondgebied is verwijderd) (C-420/20, EU:C:2022:679, punten 37-39).

[17] Arrest van 15 september 2022, HN (Proces van een verdachte die van het grondgebied is verwijderd) (C-420/20, EU:C:2022:679, punten 40 en 47).

[18] Zie in die zin en naar analogie arresten van 25 mei 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punt 39); 9 maart 2017, Milkova (C-406/15, EU:C:2017:198, punten 52 en 53), en 13 juni 2017, Florescu e.a. (C-258/14, EU:C:2017:448, punt 48).

55. Evenzo zijn de lidstaten bij de uitvoering van deze regels gebonden aan de bepalingen van het Handvest. Zij kunnen weliswaar de nationale grondrechtenbescherming toepassen, maar daardoor mogen het beschermingsniveau van het Handvest en de voorrang, eenheid en werking van het recht van de Unie niet in het gedrang komen. [19]

56. In overeenstemming met deze beginselen heeft het Hof reeds geoordeeld dat de bepalingen van richtlijn 2016/343 betreffende het recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn en het recht op een nieuw proces aldus moeten worden uitgelegd dat wordt voorkomen dat een persoon die – hoewel hij in kennis is gesteld van een terechtzitting – uitdrukkelijk of stilzwijgend maar ondubbelzinnig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de terechtzitting aanwezig te zijn, na een veroordeling bij verstek aanspraak kan maken op een nieuwe terechtzitting en aldus op onrechtmatige wijze de doeltreffendheid van de strafvervolging en de goede rechtsbedeling kan ondermijnen. [20]

57. Volgens het Hof vloeit deze uitlegging voort uit de doelstelling van richtlijn 2016/343, die er volgens de overwegingen 9 en 10 in bestaat het recht op een eerlijk proces in strafzaken te versterken teneinde het vertrouwen van de lidstaten in elkaars strafrechtsstelsels te doen toenemen. De veronderstelling dat, wanneer aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van deze richtlijn is voldaan, de naar behoren ingelichte betrokkene vrijwillig en op ondubbelzinnige wijze heeft afgezien van de uitoefening van het recht om bij zijn terechtzitting aanwezig te zijn, waarborgt dat deze doelstelling wordt nageleefd. [21]

58. Deze uitlegging vindt steun in het feit dat richtlijn 2016/343, die is vastgesteld om de wederzijdse erkenning en de politiële en justitiële samenwerking in strafzaken tussen de lidstaten te bevorderen, dezelfde doelstelling nastreeft als de kaderbesluiten inzake de wederzijdse erkenning van beslissingen in strafzaken en inzake procedures van overlevering tussen de lidstaten. [22] Aangezien richtlijn 2016/343 tot hetzelfde geheel van voorschriften behoort, moet zij in samenhang met deze kaderbesluiten worden uitgelegd. [23]

59. Zoals advocaat-generaal Richard de la Tour heeft uiteengezet, moeten de nationale rechters op grond van laatstgenoemde kaderbesluiten ook beschikken over een beoordelingsbevoegdheid die hen in staat stelt om na te gaan of, gelet op de omstandigheden van het geval, de rechten van de verdediging ondanks een verstekvonnis zijn geëerbiedigd. [24] Hij ondersteunt dit standpunt met name ook met betrekking tot de doeltreffendheid van de vervolging en een goede rechtsbedeling. [25]

19 Arresten van 26 februari 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, punt 60), en Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, punt 29).

20 Arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punt 37).

21 Arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punten 34-36).

22 Zie aangaande deze doelstelling arrest van 26 februari 2013, Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, punt 51). Zie ook kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (PB 2002, L 190, blz. 1) en kaderbesluit 2008/909/JBZ van de Raad van 27 november 2008 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op strafvonnissen waarbij vrijheidsstraffen of tot vrijheidsbeneming strekkende maatregelen zijn opgelegd, met het oog op de tenuitvoerlegging ervan in de Europese Unie (PB 2008, L 327, blz. 27), zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 tot wijziging van kaderbesluit 2002/584/JBZ, kaderbesluit 2005/214/JBZ, kaderbesluit 2006/783/JBZ, kaderbesluit 2008/909/JBZ en kaderbesluit 2008/947/JBZ en tot versterking van de procedurele rechten van personen, tot bevordering van de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen gegeven ten aanzien van personen die niet verschenen zijn tijdens het proces (PB 2009, L 81, blz. 24).

23 Zie de conclusie van advocaat-generaal Richard de la Tour in de zaak Höldermann (C-447/24, EU:C:2025:716, punten 83 e.v.).

24 Zie de conclusie van advocaat-generaal Richard de la Tour in de zaak Khuzdar (C-95/24, EU:C:2025:712, punten 59 e.v.).

25 Zie in die zin de conclusie van advocaat-generaal Richard de la Tour in de zaak Khuzdar (C-95/24, EU:C:2025:712, punt 73).

60. Ten slotte is de in overweging gegeven uitlegging in overeenstemming met het recht van het slachtoffer op behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn en om niet opnieuw getraumatiseerd te raken, met het beginsel van proceseconomie in strafzaken, en met het algemene rechtsbeginsel van het verbod op rechtsmisbruik volgens hetwelk justitiabelen zich niet door middel van fraude of misbruik kunnen beroepen op het Unierecht. [26]

61. Het verbod van rechtsmisbruik is namelijk nog steeds van toepassing. Het is juist dat artikel 54 van het Handvest en artikel 17 EVRM uitdrukkelijk voorzien in een verbod van rechtsmisbruik dat in de onderhavige omstandigheden niet relevant lijkt. Zoals de Commissie aanvoert, hebben deze bepalingen specifiek tot doel te voorkomen dat individuen, groepen of staten de daarin gewaarborgde vrijheden gebruiken om de daarin verankerde rechten teniet te doen of op buitensporige wijze te beperken. Dit specifieke verbod sluit echter het door het Hof erkende algemenere verbod niet uit.

4. Conclusie met betrekking tot de tweede prejudiciële vraag

62. Uit het voorgaande volgt dat de bevoegde rechter bij het onderzoek of is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van het in artikel 9 van richtlijn 2016/343 vastgelegde recht op een nieuw proces in geval van een verstekvonnis, over een beoordelingsbevoegdheid moet beschikken.

63. In het kader van de uitoefening van die bevoegdheid, moet die rechter onderzoeken of aan de in de punten 39 tot en met 43 van deze conclusie samengevatte voorwaarden is voldaan. Hij moet dus beoordelen of er duidelijke en objectieve aanwijzingen zijn dat de betrokkene er officieel van in kennis is gesteld dat hij ervan werd beschuldigd een strafbaar feit te hebben gepleegd en dus wist dat tegen hem een proces zou worden gevoerd, maar met opzet heeft vermeden officieel in kennis te worden gesteld van de datum en de plaats van de terechtzitting. Daarbij dient hij terdege rekening te houden met de bijzondere situatie van kwetsbare personen als bedoeld in met name overweging 42 van richtlijn 2016/343. [27] Ten slotte moet de verwijzende rechter bij dat onderzoek bepalen of aan een van de alternatieve voorwaarden van artikel 8, lid 2, onder a), en b), van deze richtlijn is voldaan, dat wil zeggen dat de betrokkene ofwel is geïnformeerd over de datum en de plaats van de terechtzitting en de gevolgen van zijn afwezigheid, ofwel gedurende het gehele proces wordt vertegenwoordigd door een rechtsgeldig gemachtigde advocaat. [28]

64. Enkel indien hij op basis van dat onderzoek tot de slotsom komt dat de betrokkene er met opzet voor heeft gezorgd dat hij niet officieel in kennis wordt gesteld van de informatie over het proces en indien bovendien aan een van die voorwaarden is voldaan, kan aan die persoon het recht op een nieuw proces worden geweigerd. Hier kan alleen van worden afgeweken indien is gebleken dat de betrokken persoon er met opzet voor heeft gezorgd dat aan deze voorwaarden niet kon worden voldaan, bijvoorbeeld door te vermijden dat hij informatie ontving over de datum en de plaats van de terechtzitting en de gevolgen van een verstekvonnis of door bewust en herhaaldelijk het contact met zijn advocaat te verbreken. In een dergelijk geval kan het algemene beginsel van het verbod van rechtsmisbruik tegen de heropening van een nieuw proces pleiten.

[26] Zie met betrekking tot laatstgenoemd beginsel arresten van 9 maart 1999, Centros (C-212/97, EU:C:1999:126, punt 24); 5 juli 2007, Kofoed (C-321/05, EU:C:2007:408, punt 38); 2 juni 2016, Bogendorff von Wolffersdorff (C-438/14, EU:C:2016:401, punt 57), en 26 februari 2019, T Danmark en Y Denmark (C-116/16 en C-117/16, EU:C:2019:135, punt 70).

[27] Zie in die zin arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punt 48), en de conclusie van advocaat-generaal Richard de la Tour in de zaak Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (C-569/20, EU:C:2022:26, punt 54).

[28] Zie in dit verband arrest van 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punten 59-63), en de conclusie van advocaat-generaal Medina in de zaak Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:306, punten 61-67).

65. Onder voorbehoud van het onderzoek door de verwijzende rechter is het in casu niet duidelijk of er aanwijzingen zijn dat CV bewust en op onrechtmatige wijze heeft verhinderd dat aan de voorwaarden van artikel 8, lid 2, van richtlijn 2016/343 kon worden voldaan. Het staat dus aan die rechter om te onderzoeken, met name in het licht van het proces-verbaal en de transcriptie van het verhoor van CV van 4 april 2022 (punt 16 van deze conclusie), waarbij hij werd bijgestaan door de rechtsgeldig gemachtigde advocaat van zijn keuze [29], of uit deze documenten blijkt dat CV voldoende is geïnformeerd dat hij ervan werd beschuldigd een strafbaar feit te hebben gepleegd en dat tegen hem een proces zou worden gevoerd. Evenzo moet de verwijzende rechter, gelet op met name de aanwijzingen van CV over zijn adressen en de inspanningen die zijn geleverd om hem de informatie over zijn proces mee te delen, onderzoeken of moet worden aangenomen dat CV met opzet heeft vermeden officieel in kennis te worden gesteld van de datum en de plaats van de terechtzitting, terwijl de bevoegde autoriteiten voldoende inspanningen hebben geleverd om hem te lokaliseren.

66. Bij deze onderzoeken moet de verwijzende rechter niet alleen naar behoren rekening houden met de kwetsbaarheid van CV als gevolg van zijn situatie zonder vaste woonplaats, maar ook met de vraag of uit zijn verklaringen tijdens het verhoor van 4 april 2022 blijkt dat hij voldoende op de hoogte was en voldoende helder van geest was om de gevolgen van de situatie waarin hij zich bevond, te kunnen meten. Bovendien moet CV in het kader van de procedure betreffende een verzoek om een nieuw proces met name melding kunnen maken van bijzondere omstandigheden die hem in voorkomend geval hebben kunnen beletten om kennisgevingen te ontvangen die zijn afgegeven aan de „mensa per i poveri", beheerd door de „Comunità di Sant'Egidio" (zie de punten 16, 20 en 26 van deze conclusie).

67. Voorts moet de verwijzende rechter onderzoeken of in casu aan een van beide voorwaarden van artikel 8, lid 2, onder a) en b), van richtlijn 2016/343 is voldaan. In dit verband dient hij ten eerste te bepalen of CV kan worden geacht gedurende de gehele procedure door een rechtsgeldig gemachtigde advocaat te zijn vertegenwoordigd, gelet op de omstandigheden van het geval (zie de punten 15, 21 en 23 van deze conclusie). [30]

68. Ten tweede dient de verwijzende rechter met betrekking tot de voorwaarde van artikel 8, lid 2, onder a), van richtlijn 2016/343 te beoordelen of de betekening van de beschikking van onmiddellijke uitspraak aan de „mensa per i poveri", beheerd door de „Comunità di Sant'Egidio", kan worden gelijkgesteld met het informeren van CV over de datum en de plaats van de terechtzitting, overeenkomstig artikel 8, lid 2, onder a), van die richtlijn (zie punt 42 van deze conclusie). Bovendien moet hij onderzoeken of genoegzaam is aangetoond dat CV tijdig officieel is geïnformeerd, met name tijdens het verhoor van 4 april 2022, over de gevolgen van zijn afwezigheid.

69. Ten slotte zij er hoe dan ook aan herinnerd dat de procedure tijdens welke een verdachte of beklaagde om een nieuw proces moet kunnen verzoeken op grond van artikel 9 van richtlijn 2016/343, moet voldoen aan de voorwaarden van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte. Dit houdt met name in dat het verzoek om heropening wordt onderzocht in een voldoende korte tijdsspanne om, vooral in geval van vrijheidsbeneming van de betrokkene zoals in casu, de doeltreffendheid te waarborgen van die procedure, die in voorkomend geval kan

[29] Zie voor de daartoe vereiste voorwaarden arrest Spetsializirana prokuratura (Proces van een gevluchte beklaagde) (punt 56); zie ook arresten van 16 januari 2025, Stangalov (C-644/23, EU:C:2025:16, punt 48), en 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punten 41 en 61).

[30] Zie in dit verband arrest van 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punten 59-63), en de conclusie van advocaat-generaal Medina in de zaak Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:306, punten 61-67).

resulteren in herziening van de oorspronkelijke beslissing en vrijlating van de betrokkene. In de onderhavige omstandigheden is het de vraag of de procedure in het hoofdgeding aan die voorwaarden voldoet, aangezien CV op 19 november 2024 is aangehouden, hij op 19 december 2024 om herroeping van de oorspronkelijke beslissing heeft verzocht en de verwijzende rechter dit verzoek om een prejudiciële beslissing pas op 7 januari 2026, dat wil zeggen ruim een jaar later, aan het Hof heeft voorgelegd, toen CV reeds een niet te verwaarlozen deel van de hem opgelegde straf had uitgezeten. [31]

B. Beantwoording van de eerste prejudiciële vraag

70. Met zijn eerste prejudiciële vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of de artikelen 6, 10 en 18 van richtlijn 2012/29, gelezen in onderlinge samenhang met de artikelen 47 en 54 van het Handvest en de artikelen 6 en 17 EVRM, aldus moeten worden uitgelegd dat zij in de weg staan aan een nationale regeling als die van artikel 629 bis van de Italiaanse codice di procedura penale, die in een procedure tot herroeping van een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing die ertoe kan leiden dat een veroordeling ongedaan wordt gemaakt en een nieuwe procedure ten gronde noodzakelijk is, niet voorziet in enige vorm van informatie, kennisgeving of deelneming voor het slachtoffer van het strafbaar feit dat zich niet als benadeelde partij in het strafproces heeft gevoegd.

71. Richtlijn 2012/29 heeft volgens artikel 1, lid 1, eerste alinea, ervan tot doel ervoor te zorgen dat slachtoffers van strafbare feiten passende informatie, ondersteuning en bescherming krijgen en aan de strafprocedure kunnen deelnemen.

72. Daartoe voorziet artikel 6 van richtlijn 2012/29 in het recht van het slachtoffer om informatie over de zaak te ontvangen. Deze bepaling heeft niet uitdrukkelijk betrekking op een procedure tot heropening zoals die in het hoofdgeding, waarin de bevoegde rechter onderzoekt of in de loop van de oorspronkelijke procedure is voldaan aan de voorwaarden voor een verstekvonnis. Evenzo verwijst artikel 6, lid 2, voor het recht van het slachtoffer om in beginsel alle informatie te ontvangen waardoor hij de stand kan kennen van de strafprocedure, welk recht specifiek is vastgelegd in artikel 6, lid 2, onder b), van deze richtlijn, net zoals overweging 20, naar de rol van het slachtoffer in het betrokken strafrechtstelsel.

73. Artikel 10 van richtlijn 2012/29, waarin het recht van slachtoffers om te worden gehoord is vastgelegd, verwijst ook slechts in algemene zin naar „strafprocedures”.

74. Niettemin blijkt uit de algemene opzet en de doelstelling van richtlijn 2012/29 dat deze richtlijn is gebaseerd op de inaanmerkingneming van de ernstige gevolgen van de procedures tegen daders van strafbare feiten voor de slachtoffers daarvan en dat zij beoogt te waarborgen dat slachtoffers op passende en actieve wijze aan die procedures kunnen deelnemen.

75. Vanuit dit oogpunt benadrukt overweging 26 van richtlijn 2012/29 het belang dat het slachtoffer informatie krijgt over de actuele stand van zaken van elke procedure. In overweging 31 van die richtlijn staat voorts te lezen dat het recht op informatie over het tijdstip

[31] Zie over dit punt arresten van 16 januari 2025, VB II (Informatie over het recht op een nieuw proces) (C-400/23, EU:C:2025:14, punten 63 en 64); en 20 mei 2025, Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, punten 67-70), alsmede de conclusie van advocaat-generaal Medina in de zaak Kachev (C-135/25 PPU, EU:C:2025:306, punt 80).

en de plaats van een terechtzitting ook van toepassing moet zijn op de informatie over het tijdstip en de plaats van een zitting die verband houdt met een beroep dat is ingesteld tegen een uitspraak in de zaak.

76. Een procedure waarin de bevoegde rechter onderzoekt of het oorspronkelijke vonnis moet worden vernietigd en de bodemprocedure moet worden heropend, kan worden gelijkgesteld met een beroepsprocedure tegen een beslissing in een strafdossier. Een dergelijke herroeppingsprocedure houdt namelijk in dat een bodemprocedure die in beginsel met een onherroepelijk vonnis is afgesloten, kan worden heropend.

77. Een dergelijke procedure is van het allergrootste belang voor het slachtoffer. Het slachtoffer kan namelijk opnieuw met een traumatische ervaring worden geconfronteerd en kan in voorkomend geval worden verplicht om in de loop van de nieuwe procedure ten gronde opnieuw te getuigen.

78. In die omstandigheden kan het recht van het slachtoffer om actief deel te nemen aan strafprocedures mijns inziens niet worden beperkt tot procedures ten gronde tot vaststelling van het strafbare feit, maar moet het ook worden toegepast in het kader van een procedure tot herroeping van het oorspronkelijke vonnis. Evenzo kan het recht van het slachtoffer om deel te nemen aan een dergelijke procedure niet afhangen van de vraag of het slachtoffer zich burgerlijke partij heeft gesteld of de vraag of de oorspronkelijke procedure in gang is gezet door zijn aangifte dan wel door een ambtshalve onderzoek. [32]

79. Het is juist dat, zoals de Commissie benadrukt, bij de beoordeling van het recht op een nieuw proces geen sprake kan zijn van een afweging tussen de rechten van het slachtoffer en die van de beklaagde. Zoals in overweging 12 van richtlijn 2012/29 wordt opgemerkt, laten de in deze richtlijn opgenomen rechten van het slachtoffer de rechten van de dader onverlet. Het gaat er dus niet om het recht van de beklaagde op een eerlijk proces te beperken wegens de gevolgen van een nieuw bodemproces voor het slachtoffer. De bepalingen van de richtlijn ter voorkoming van secundaire victimisatie of een onnodig groot aantal terechtzittingen [33] mogen niet aldus worden uitgelegd dat het recht van de beklaagde op een nieuw proces wordt aangetast indien aan de voorwaarden voor toepassing van dat recht is voldaan.

80. Bovendien is in het kader van een herroepingsprocedure niet het strafbare feit als zodanig aan de orde en is de getuigenis van het slachtoffer met betrekking tot dit strafbare feit niet relevant voor het onderzoek van de voorwaarden voor heropening van de bodemprocedure.

81. Het is evenwel mogelijk dat het slachtoffer gegevens kan aandragen aan de hand waarvan de bevoegde rechter naar behoren kan worden ingelicht over de wil van de verdachte om zich met kennis van zaken al dan niet aan het oorspronkelijke proces te onttrekken. Dit geldt met name in situaties, bijvoorbeeld van huiselijk geweld, waarbij de beklaagde en het slachtoffer elkaar kennen of nauwe betrekkingen onderhouden.

[32] Artikel 6, lid 2, van richtlijn 2012/29 verwijst inderdaad naar „de strafprocedure die is ingesteld naar aanleiding van aangifte van een tegen [het slachtoffer] gepleegd strafbaar feit". Een dergelijke verwijzing is ook te vinden in overweging 31 van deze richtlijn. Gelet op de ernst van de gevolgen van een herroepingsprocedure voor het slachtoffer, kan zijn recht om daaraan deel te nemen echter niet afhangen van het doen van aangifte of van de burgerlijkepartijstelling. Deze uitlegging vindt steun in overweging 22 van richtlijn 2012/29, die, voor de definitie van situaties die onder de strafprocedure vallen, het doen van aangifte gelijkstelt met het ambtshalve inleiden van een procedure.

[33] Artikel 18 en artikel 20, onder b), van richtlijn 2012/29. Zie met betrekking tot deze bepalingen arrest van 29 juli 2019, Gambino en Hyka (C-38/18, EU:C:2019:628, punten 30 e.v. en 50 e.v.).

82. Hieruit volgt dat in antwoord op de eerste vraag van de verwijzende rechter moet worden opgemerkt dat de door richtlijn 2012/29 aan het slachtoffer gewaarborgde rechten vereisen dat het slachtoffer in kennis wordt gesteld van elk verzoek tot waarborging van een nieuw proces. Evenzo moet het slachtoffer tijdens het onderzoek van een dergelijk verzoek kunnen worden gehoord teneinde alle informatie te kunnen verstrekken die eventueel relevant is voor de beoordeling van het gedrag van de beklaagde.

VI. Conclusie

83. Gelet op het voorgaande geef ik het Hof in overweging om de prejudiciële vragen van de Corte d'appello di Roma te beantwoorden als volgt:

„De artikelen 8 en 9 van richtlijn (EU) 2016/343 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende de versterking van bepaalde aspecten van het vermoeden van onschuld en van het recht om in strafprocedures bij de terechtzitting aanwezig te zijn, en de artikelen 6, 10 en 18 van richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad

moeten aldus worden uitgelegd dat

– de nationale rechterlijke instanties over een beoordelingsmarge moeten beschikken om te bepalen of een beklaagde die niet bij zijn proces aanwezig was, gelet op alle relevante gegevens van het geval, recht moet hebben op een nieuw proces om zijn recht op een eerlijk proces te waarborgen;

– in het kader van deze beoordeling de nationale rechterlijke instanties moeten onderzoeken of genoegzaam is aangetoond dat de beklaagde op de hoogte was van de terechtzitting en van de gevolgen van een verstekvonnis en dat zijn afwezigheid het gevolg is van een bewuste keuze;

– het slachtoffer in kennis moet worden gesteld van een verzoek van de beklaagde om een nieuw proces en het recht moet hebben om te worden gehoord in het kader van de procedure waarin de bevoegde rechter dat verzoek behandelt."